

Nærings- Og Fiskeridepartementet
Att:
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Fiskeridirektoratets høringsinnspill til forslag om endring av laksetildelingsforskriften for tilrettelegging for havbruk til havs

1. Innledning

Fiskeridirektoratet viser til Nærings- og fiskeridepartementet sin høring av 17. juni 2025 om forslag om endringer i laksetildelingsforskriften for å tilrettelegge for havbruk til havs (heretter også kalt "HTH"). Høringsfrist er 17. september 2025.

Fiskeridirektoratet sin visjon er at havbruk til havs skal forvaltes helhetlig for å legge til rette for forsvarlig og bærekraftig næringsaktivitet. Etter direktoratets syn vil forslaget som nå er sendt på høring legge til rette for dette i større grad enn dagens tildelingsregelverk. Fiskeridirektoratet er enig med departementet i at det er nødvendig med endringer for å legge til rette for tildeling av større områder til havbruk til havs, og gjennom dette utvikle bærekraftig matproduksjon i industriell skala. Fiskeridirektoratet synes det også er svært positivt at høringen har fokus på HMS for arbeidstakere, og er enig i at det er viktig å ivareta dette fra start.

Direktoratet er i hovedsak enig med de overordnede endringene som foreslås, men har noen kommentarer til forslaget.

2. Fiskeridirektoratets kommentarer til høringsforslaget

2.1 Inndeling i utlysningsområder

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår at et utlysningsområde skal tildeles én aktør, men tar ikke stilling til hvor stort et utlysningsområde skal være, eksempelvis om det bør tilsvare én smittemessig uavhengig sone, én brakkleggingssone eller én utsettsone, eller om det bør tilsvare flere soner.

Etter Fiskeridirektoratets syn bør områdene være store nok til at aktøren som blir tildelt områdetilsagn kan planlegge den mest hensiktsmessige anleggsplasseringen og utbyggingen av området, basert på alle relevante hensyn. For å ivareta dette, samtidig som

man ivaretar formålet om å tildele store nok arealer til utbygging av en lønnsom industri som ivaretar biosikkerhet og miljø, mener direktoratet at områdene bør være store nok til å inneholde flere soner.

Fiskeridirektoratet er ellers enig i at det ikke bør være et krav å angi maksimalt tillatt biomasse allerede ved utlysning av hele området.

2.2 Kompetansekrav

Fiskeridirektoratet er enig med departementet i at det er behov for å stille krav til hvilken kompetanse og erfaring aktørene må ha for å kunne tildeles et områdetilsagn. Dette vil etter direktoratets syn bidra til å sikre at aktøren som vinner frem i tildelingskonkurransen faktisk vil være egnet til å utvikle HTH i det aktuelle området. Direktoratet er også enig i at minimumskravene til kompetanse bør slås fast i laksetildelingsforskriften, og legger til grunn at dokumentasjonskrav vil konkretiseres senere i områdetildelingsforskriften.

Etter direktoratets syn kan det være hensiktsmessig at man i en fremtidig områdetildelingsforskrift fastsetter prosedyrer for prekvalifiseringsvurderingen, herunder også avklaring av ansvarsområder for involverte sektormyndigheter. Her kan departementet for eksempel stille krav om godkjenning fra samtlige sektormyndigheter knyttet til deres respektive ansvarsområder, men at Fiskedirektoratet, eventuelt i samråd med de andre myndighetene, til slutt fatter et endelig vedtak om hvorvidt aktøren oppfyller prekvalifiseringskravene. Direktoratet legger til grunn at avgjørelse om endelig prekvalifisering vil være et enkeltvedtak, og mener at dette bør fattes i et samlet vedtak.

Etter direktoratet sitt syn vil god dialog mellom myndighetene i prosessen være viktig, fordi prekvalifiseringskravene til en viss grad vil flyte over i hverandre og oppfyllelsen av dem bør ses i sammenheng. Som eksempel nevnes krav om kompetanse om HMS og sikkerhet og krav om risikostyring og styringssystem, samt teknisk kompetanse.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering bør saksbehandlingen standardiseres i den grad det er mulig. Dette vil bidra til likebehandling i prosessen. Eksempelvis kan et krav være å gjennomføre et felles møte mellom myndigheter og hver enkelt aktør i forbindelse med prekvalifiseringsvurderingen. Departementet kan også vurdere å stille krav til myndighetenes behandlingstid av søknader om prekvalifisering.

Dersom konkurransen avgjøres ved auksjon, legger direktoratet til grunn at aktørene først må oppfylle prekvalifiseringskrav, slik at prekvalifisering må være avsluttet før gjennomføring av auksjonen.

Dersom konkurransen avgjøres ved søknadskonkurranse mener Fiskeridirektoratet at det også her vil være en fordel om kompetansekrav/prekvalifisering vurderes før konkurransen om tildeling av områdetilsagn, slik at myndighetene kan gjøre en isolert vurdering av prekvalifiseringskravene. Dette vil være tidsbesparende både for myndighetene og aktørene. Etter Fiskeridirektoratets syn vil en slik rekkefølge i prosessen også kunne fremme likebehandling av aktører. Et motargument er imidlertid at en etterfølgende søknad kan vise at prekvalifiseringsvurderingen som først ble foretatt har gitt et misvisende bilde.

Fiskeridirektoratet vil understreke at det i alle tilfeller er viktig at prekvalifiseringsvurderingen også omfatter vurderinger knyttet til hvordan kompetansen skal ivaretas i prosjektet.

2.3 Særlig om prekvalifiseringskravene

Fiskeridirektoratet støtter departementet i at kompetansekravene bør være knyttet til aktøren, og at dette vil være viktig for å sikre at de som skal bidra i utviklingen av næringen har den nødvendige modenheten. Det vil være svært viktig at de første som får tildelt tillatelse har tilstrekkelig kompetanse og erfaring for å kunne drive utviklingen fremover.

Dersom det ikke legges opp til et system hvor myndighetene skal gi en relativ poengsum for oppfyllelse av kravene med påfølgende rangering, foreslår direktoratet at alle formuleringer med ordlyden «*særlig med vekt på*» fjernes. Dersom man ønsker å synliggjøre at vilkårene er ment som minimumskrav foreslår direktoratet å heller benytte ordlyden «*blant annet*». Som alternativ kan myndighetene legge opp til mer skjønnsmessige prekvalifiseringskrav eller vektning av oppfyllelse, slik at meroppfyllelse av minstekrav kan få uttelling, enten i selve prekvalifiseringen eller senere i søknadsprosessen.

Fiskeridirektoratet er i all hovedsak enig i kravene til kompetanse og erfaring som departementet foreslår. Fiskeridirektoratet synes at det er positivt at det stilles krav til HMS og risikostyring, og det er viktig å sørge for at aktøren som søker også har det overordnede ansvaret. Direktoratet forstår forslaget slik at mer detaljerte krav eller veiledning til kravene vil etableres i forbindelse med områdetildelingsforskriften, men har likevel noen kommentarer til enkelte krav.

Krav om risikostyring

Når det gjelder krav om risikostyring mener Fiskeridirektoratet at myndighetene kan vurdere dette ved å gjennomgå fremlagt dokumentasjon fra søker. Relevant dokumentasjon kan være beskrivelse av styringssystem, samt prosedyrer og rutiner for risikostyring, med mål for å ivareta liv og helse, miljø, biosikkerhet, fiskevelferd og materielle verdier, eventuelle sertifiseringer, beskrivelse av avvikssystem og håndtering av hendelser/ulykker, samt hvordan aktivitetene organiseres og følges opp.

Etter direktoratet sitt syn kan det imidlertid bli vanskelig å vurdere kravet utelukkende basert på skriftlig dokumentasjon, spesielt siden det ikke finnes erfaring fra drift av HTH. Det kan dermed være relevant å vurdere om myndighetene også skal utføre revisjoner eller intervju/bedriftsbesøk, for å sikre riktig beslutning.

Krav om registrering i Brønnøysundregistrene

Ingen kan drive med akvakultur uten å være registrert som innehaver av en akvakulturtillatelse i akvakulturregisteret, jf. akvakulturloven § 4 andre ledd. A-registerforskriften § 4 første ledd bokstav b krever for alle tillatelser at registeret skal inneholde opplysninger om identifikasjon av person eller foretak som registreringen gjelder. Foretak skal registreres blant annet med organisasjonsnummer, mens fysiske personer og enkeltpersonsforetak registreres blant annet med fødselsnummer. Det samme vil gjelde for havbruk til havs. Fiskeridirektoratet tviler på at det vil være relevant å registrere tillatelser til havbruk til havs på fysiske personer, men det vil være mulig etter A-registerforskriften dersom det ikke gjøres unntak, for eksempel knyttet til hvem som kan søke.

Det er noe uklart hva departementet mener med at det skal være et krav at selskapet er registrert i Brønnøysundregistrene. Direktoratet vurderer imidlertid at dette eventuelt kan presiseres i forbindelse med områdetildelingsforskriften.

Krav om finansiell styrke

Direktoratet er enig i at det bør stilles krav til finansiell styrke, altså at aktøren må ha økonomisk gjennomføringsevne, og at dette skal vurderes av Fiskeridirektoratet. Nærings- og fiskedepartementet og Fiskeridirektoratet har erfaring med å stille krav til finansiell situasjon gjennom forskriften som fastsettes annethvert år i forbindelse med auksjon av produksjonskapasitet til akvakultur med matfisk av laks, ørret og regnbueørret i sjø innenfor produksjonsområdegrensene. I auksjonsforskriften 2024 § 11 ble følgende krav stilt:

«En budgiver kan ikke:

- a. være ute av stand til å oppfylle sine betalingsforpliktelser,
- b. ha åpnet gjeldsforhandlinger,
- c. være insolvent eller være underlagt begjæring om konkurs eller opphør,
- d. ha begjært frivillig opphør, eller
- e. være gjenstand for konkursbehandling eller være konkurs.»

Videre følger det av andre ledd at «budgiver skal gjennom registreringsskjemaet avgi erklæring om egen finansiell situasjon».

Ettersom budgiver i henhold til bestemmelsens andre ledd skal levere en egenerklæring, legger Fiskeridirektoratet til grunn disse opplysningene ved registrering av budgiver. Departementet og Fiskeridirektoratet har lagt til grunn at eventuelle økonomiske tap som følge av manglende betaling kan forfølges gjennom sivilt søksmål.

Departementet og Fiskeridirektoratet krever i tillegg dokumentasjon av betalingsevne, jf. auksjonsforskriften § 10 første ledd bokstav c. Per den sist fastsatte forskriften er det ikke stilt noen formkrav til denne dokumentasjonen. I praksis har de fleste aktører levert en skriftlig bekreftelse fra sin respektive bank eller finansieringsinstitusjon.

Fiskeridirektoratet vurderer at kravene til finansiell styrke som stilles ved auksjonen kan fungere som et godt utgangspunkt. Imidlertid finner vi grunn til å bemerke at havbruk til havs sannsynligvis vil kreve betydelig mer omfattende investeringer enn ved den alminnelige auksjonen, hvor budgivere i henhold til dagens trafikklyssystem kun kjøper vekst i form av tonn biomasse. Etter Fiskeridirektoratets vurdering kan det derfor i tillegg være hensiktsmessig å se hen til kravene til finansiell styrke som stilles i forbindelse med tildeling av tillatelse til utbygging av havvind, herunder fremleggelse av årsrapport, revisjonsberetninger, kredittrating og oppstilling med definerte finansielle nøkkeltall. Slik vil myndighetene i større grad kunne kontrollere og ettergå opplysningene om aktørens finansielle styrke.

2.4 Søknad om områdetilsagn

Etter direktoratets syn vil det være viktig å velge en tildelingsmekanisme som sørger for både formålsoppnåelse og konkurranse. Fiskeridirektoratet vurderer at både søknadskonkurranse og auksjon kan være effektive tildelingsmekanismer for havbruk til havs, men at det vil stille ulike krav til øvrige deler av regelverket basert på hva som velges. Direktoratet legger til grunn at valg av tildelingsmekanisme skal besluttes i forbindelse med ny områdetildelingsforskrift. Nærings- og fiskeridepartementet har imidlertid bedt om høringsinstansenes innspill til egnede vurderingskriterier for rangering av søknadene, og direktoratet vil derfor også adressere dette.

Fiskeridirektoratet vil understreke at det vil være avgjørende for utviklingen av havbruk til havs å sikre at det kun er aktører med tilstrekkelig gjennomføringsevne som får et områdetilsagn. Med gjennomføringsevne mener direktoratet både kompetanse, erfaring og finansiell sikkerhet. Fiskeridirektoratet stiller seg som nevnt over bak forslaget om at det

oppstilles prekvalifiseringskrav for deltakelse i konkurranse om områdetilsagn, og valg av tildelingsmekanisme kan etter direktoratets syn ha betydning for krav til prekvalifiseringsvurderingen.

Dersom valget faller på kvalitativ søknadskonkurranse, vil det etter direktoratets syn være hensiktsmessig å evaluere hvordan aktøren planlegger å gjennomføre prosjektet innenfor bærekraftige rammer og med best mulig ressursutnyttelse. Som departementet også er inne på kan dette for eksempel demonstreres gjennom en mulighetsstudie. Andre aktuelle tildelingskriterier kan knytte seg til kompetanse og erfaring, for eksempel ved å rangere meroppfyllelse av noen relevante kvalifikasjonskrav.

Ifølge høringsforslaget skal departementet tildele områdetilsagn, men direktoratet skal ved kvalitativ søknadskonkurranse ha en koordinerende rolle, holde departementet orientert om fremdrift, og til slutt sende innstilling til departementet. Basert på høringsnotatet legger Fiskeridirektoratet til grunn at direktoratet skal motta søknader og videreformidle disse til de andre myndighetene, samt samle inn vurderinger fra disse. Direktoratet skal deretter formulere en innstilling til departementet, i samråd med øvrige fageter, med rangering av søknadene og begrunnelse for rangeringen. Etatens individuelle vurderinger skal legges ved innstillingen, og ved uenigheter som fører til dissens vil det oversendes alternativ innstilling med begrunnelse. Fiskeridirektoratet mener det er positivt at høringsnotatet er tydelig på behovet for myndighetsdialog. Etter direktoratet sitt syn er det naturlig at myndighetene skal ha dialog, også fordi endelig tildeling av tillatelse forutsetter at sektormyndighetene fatter vedtak etter sine respektive regelverk. Det er noe uklart for direktoratet om forslaget innebærer at samtlige sektormyndigheter skal lage hver sin rangering og at alle myndighetene skal vurdere spørsmålet om tildeling. Direktoratet er i tvil om det er hensiktsmessig å legge opp til en prosess der alle sektormyndighetene skal gjøre den samme vurderingen.

Etter Fiskeridirektoratet sitt syn er det nærliggende at enkelte deler av en søknadsvurdering bør være opp til ansvarlig sektormyndighet, for eksempel at eventuelle kriterier knyttet til fiskehelse og fiskevelferd bør evalueres av Mattilsynet. Når denne er gjort bør Fiskeridirektoratet imidlertid få ansvar for å foreta rangering basert på nærmere oppstilte kriterier, som bør være forutberegnelige for både næring og forvaltning. Direktoratet vurderer imidlertid at detaljene rundt dette kan fastsettes senere ved områdetildelingsforskrift.

Dersom valget av konkurranseform faller på auksjon, vil det være svært viktig at de som får delta er egnet ut ifra andre hensyn enn kun de økonomiske. I så fall vil det være av avgjørende betydning at prekvalifiseringskravene er utformet på en måte som ivaretar dette. Etter direktoratet sitt syn vil det særlig ved auksjon være viktig at aktørene demonstrerer forståelse for prosjektet og hvordan kompetansen i prosjektet skal benyttes. Dette vil etter direktoratet sitt syn trolig innebære at et eller flere prekvalifiseringskrav bør åpne for skjønnsmessige vurderinger fra forvaltningen. Direktoratet legger til grunn at det ved auksjon vil bli en lignende arbeidsdeling som for auksjoner etter trafikklssystemet, hvor direktoratet også har en sentral rolle i gjennomføringen.

Fiskeridirektoratet reiser for øvrig spørsmål ved om akvakulturloven § 7 åpner for å ta vederlag for tildeling av et områdetilsagn.

2.5 Fiskeridirektoratet som koordinerende myndighet

Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet, gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Som nevnt over er direktoratets visjon at havbruk til havs skal forvaltes helhetlig for å legge til rette for forsvarlig og bærekraftig næringsaktivitet.

Høringsnotatet legger opp til at Fiskeridirektoratet skal ha en koordinerende rolle gjennom hele prosessen med tildeling av tillatelser til havs. Direktoratet skal videre ha en koordinerende rolle ved utarbeidelse av områdeplan etter tildeling av områdetilsagn og direktoratet skal fremdeles tildele tillatelser til havbruk til havs på lokalitetene som følger av områdeplanen. Fiskeridirektoratet er enig i at dette er en naturlig rolle for direktoratet i lys av vårt samfunnsoppdrag.

Ifølge høringsnotatet skal områdeplanen utarbeides på bakgrunn av forskriftskrav og en tilhørende veileder. Høringsnotatet trekker også frem viktigheten av samarbeid mellom etatene ved veiledning til aktørene, spesielt i forbindelse med regelverksoverskridende tema. På bakgrunn av dette mener Fiskeridirektoratet at det også er behov for en koordinerende rolle for veiledning og utarbeidelse av veileder, for å sikre god samhandling i forvaltningen og opp mot aktørene. Basert på forslaget ellers, er det etter vår vurdering naturlig at Fiskeridirektoratet også har denne rollen.

Etter direktoratets syn kan det være hensiktsmessig å etablere en kommunikasjonsplattform mellom myndighetene, og direktoratet vurderer at Akvakulturportalen kan være egnet for en slik funksjon ved behandling av søknader og områdeplan.

Fiskeridirektoratet vurderer videre at det vil være nødvendig med samordning mellom myndighetene også i driftsfasen, og at dette er en rolle som naturlig bør ligge til Fiskeridirektoratet. Direktoratet vil for ordens skyld understreke at de øvrige myndighetene naturligvis skal ha ansvar for sine ansvarsområder som før, men at direktoratet tar et særskilt ansvar for koordinering.

2.6 Områdetilsagn og områdeplan

Departementet foreslår i ny § 4-7 i laksetildelingsforskriften å erstatte tildeling av forhåndstilsagn med tildeling av områdetilsagn, som gir rett og plikt til å utarbeide en områdeplan. Når aktøren får godkjent områdeplanen, gir dette rett til å søke om tillatelse til produksjon på lokalitet innenfor det aktuelle området.

Fiskeridirektoratet støtter en slik prinsipiell omlegging av regelverket fra utlysning av enkeltlokaliteter til større områder med tilhørende helhetlig planlegging av hele området. Etter vår vurdering vil dette bidra til bedre sikkerhet for mennesker, fisk, miljø og materielle verdier, samtidig som det gir bedre sikkerhet for investeringer og fremdrift. Fiskeridirektoratet er også enig i at havbruk til havs skal ha et høyt sikkerhetsnivå, og vurderer det som positivt at sikkerhet i havbruk til havs vil få en helhetlig tilnærming og at dette vil være en del av områdeplanen. Å ta dette inn i områdeplanen vil bidra til å stimulere og ansvarliggjøre med hensyn til helse, miljø og sikkerhet tidlig i prosessen.

Fiskeridirektoratet vurderer at det bør synliggjøres for andre interessenter i et område at en aktør har fått tildelt områdetilsagn, og at de derfor må forvente utbygging av havbruk til havs i det aktuelle området. Krav om kartfesting kan være en effektiv måte å synliggjøre dette på. Dette kan også bidra til å fremme og forbedre sameksistens i havområdene.

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår at områdetilsagn defineres på følgende måte: «*Områdetilsagn: vedtak om rett og plikt til å utarbeide områdeplan for et utlysningsområde.*» Fiskeridirektoratet foreslår at definisjonen også slår fast at en aktør ikke kan tildeles tillatelse til havs uten å være innehaver av et områdetilsagn. Selv om dette fremgår av forskriften, kan det være hensiktsmessig å synliggjøre allerede i definisjonen, også sett opp mot gjeldende definisjon av tilsagn som «*vedtak om tildeling av produksjonskapasitet til akvakultur*», jf. laksetildelingsforskriften § 1-3 bokstav i.

Direktoratet er enig med departementet i at kravene til innhold i områdeplanen bør fastsettes i laksetildelingsforskriften og at det bør utarbeides en veileder for områdeplan.

Fiskeridirektoratet vurderer at det også her vil være viktig å støtte aktørene fra starten og at veiledning i stor grad også kan gjøres offentlig tilgjengelig. Som eksempel viser direktoratet til arbeidet med innføring av nytt forurensningsregelverk.¹²

Departementet har særlig bedt om innspill på om det vil være tilstrekkelig med en frist på to år fram mot den første søknaden om klarering av lokalitet. Etter dette tidspunktet skal et tilsagn eventuelt falle bort. Direktoratet er enig i at det er hensiktsmessig å etablere en klar aktivitetsplikt, men er i tvil om to år vil være nok ved førstegangs etablering av lokalitet til havs. Som departementet også er inne på i høringsnotatet vil utpeking av første lokalitet måtte skje på et senere tidspunkt enn etter dagens bestemmelser. Direktoratet foreslår derfor at departementet vurderer å gjøre bestemmelsen mer skjønnspreget fremfor at tilsagnet automatisk faller bort etter to år, eller at det tydelig fremgår av forskriften at det er mulighet for fristutsettelse og hvem som i så fall skal beslutte dette.

Det følger av høringsforslaget at dersom myndighetene finner grunnlag for å gi tillatelse med kortere varighet enn 25 år, skal dette begrunnes særlig. Departementet ber om tilbakemelding på om dette bør forskriftsfestes. Fiskeridirektoratet vurderer at avgjørelser om varighet uansett må begrunnes, og at dette ikke trenger å fastslås særskilt. Dersom departementet imidlertid mener at en varighet på 25 år skal være hovedregelen, men at det kan gjøres unntak, bør departementet heller vurdere å presisere dette i bestemmelsen.

Fiskeridirektoratet gjør for ordens skyld oppmerksom på at begrepet «områdeplan» allerede er etablert i plan- og bygningsloven som en plantype med bestemte juridiske og prosessuelle rammer, ofte brukt i kommunal og regional planlegging og alltid i offentlig regi.

2.7 Registrering i Akvakulturregisteret, overdragelse og pant

Det følger av akvakulturloven at akvakulturtillatelser skal registreres i Akvakulturregisteret, og at tillatelser kan overføres og pantsettes. Det kommer frem av høringsnotatet at tillatelsen skal registreres i Akvakulturregisteret i samsvar med laksetildelingsforskriften § 4-11. Forskrift om Akvakulturregisteret (A-registerforskriften) oppstiller rammene for hva som kan registreres i Akvakulturregisteret. Det følger av forskriften § 1 at registerets «*formål er å gi rettslige disposisjoner til eller i en akvakulturtillatelse rettsvern*».

Et områdetilsagn vil ikke være en akvakulturtillatelse i seg selv. Før aktøren med områdetilsagn får sette i gang akvakulturdrift, må den få tildelt akvakulturtillatelse på en konkret lokalitet.

Havbruk til havs vil kreve store økonomiske investeringer og finansiell gjennomføringsevne. Et områdetilsagn skal etter forslaget gi rett og plikt til å utarbeide områdeplan, som igjen skal innebære plan for etablering, utbygging og drift. Fiskeridirektoratet vurderer at det vil være viktig at innehaver av et områdetilsagn kan legge til grunn at det vil være mulig med utbygging i tråd med områdeplanen. Dette kan tale for at et områdetilsagn med tilhørende områdeplan bør gis en form for beskyttelse.

Regelverket åpner ikke for at områdetilsagn kan registreres selvstendig i Akvakulturregisteret. Fiskeridirektoratet vurderer imidlertid at det vil være mulig å innta informasjon om et områdetilsagn når det først er gitt en tillatelse, selv om dette kun vil ha

¹ <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Dokumenter/Veiledere/veileder-til-forurensningsregelverk-for-havbruk>

² <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tema/forurensningsregelverk-for-havbruk/sporsmal-og-svar>

informativ betydning. Fiskeridirektoratet er likevel i tvil om dette er hensiktsmessig, da oversikt også kan synliggjøres på andre måter, for eksempel ved publisering på Fiskeridirektoratets hjemmesider.

Det følger av høringsforslaget at områdetilsagn ikke kan overføres, og at det bortfaller når det ikke er sendt søknad om områdeplan innen to år. Fiskeridirektoratet stiller imidlertid spørsmål ved om områdetilsagnet opphører ved tildeling av første tillatelse, og områdeplanen da blir gjeldene. En problemstilling som ikke er adressert er om en områdeplan også skal kunne overføres, enten selvstendig eller som en del av akvakulturtillatelsen. Direktoratet vurderer at dette kan bli aktuelt for eksempel der en aktør av ulike grunner ønsker å overdra prosjektet, for eksempel etter klarering av første lokalitet. Etter direktoratets syn vil dette kunne følge samme system som for overføring av tillatelsene, som fordrer godkjenning fra departementet. Det vil etter direktoratets syn være avgjørende at de kvalifikasjonskravene som ble lagt til grunn ved tildeling er oppfylt til enhver tid. Fiskeridirektoratet foreslår at dette utredes nærmere, for eksempel i forbindelse med områdetildelingsforskrift.

2.8 Konsekvensvurderinger

Forslaget innebærer at det nå vil være tre ulike nivåer av konsekvensvurderinger som skal gjennomføres for havbruk til havs. Departementet har slått fast at alle konsekvensvurderingene som aktøren skal gjennomføre skal gjennomføres i samsvar med konsekvensutredningsforskriften. Konsekvensutredningsforskriften er etter det direktoratet kjenner til under pågående revisjon.

Fiskeridirektoratet legger til grunn at det vil bli nødvendig å gjøre en grensedragnings for fokus og innhold i de tre nivåene av konsekvensvurderinger, både som en del av veiledningen til aktørene og på et overordnet nivå. I de tre områdene som det til nå er gjennomført offentlig overordnet konsekvensvurdering for er det avdekket en del kunnskapshull som det kan bli nødvendig å dekke i de neste utredningsnivåene. Når grensedragningen mellom de tre utredningsnivåene blir gått opp, vil det blant annet være nødvendig å fastsette noen føringer for når i utredningsprosessen søker/aktør forventes å innhente ny kunnskap jf. nåværende KU-forskrift §17, hvilke kriterier som skal gjelde for fastsetting av influensområde per utredningsnivå og hvilken metodikk som skal benyttes. For eksempel i hvilken grad modelleringer skal benyttes som kunnskapsgrunnlag, og når fysisk kartlegging vil være nødvendig og i hvilket omfang. Det vil være urimelig og lite hensiktsmessig å pålegge søker/aktør fysiske kartlegginger av for store arealer til havs, samtidig som det blir viktig i søknadsprosessen å få avdekket beslutningsrelevant kunnskapsgrunnlag og informasjon om det aktuelle havarealet for saksbehandling av søknaden.

Fiskeridirektoratet antar at nye konsekvensvurderinger i offentlig regi for nye HTH-områder vil ligge noe frem i tid. Direktoratet foreslår likevel at dersom det blir innført et ytterligere utredningsnivå med konsekvensvurdering som foreslått for områdeplan, bør det gjøres en gjennomgang også av systemet for den overordnede offentlige konsekvensvurderingen. I et slikt tilfelle vil det være mulig å tenke seg en mer strategisk konsekvensvurdering etter modell fra NVE sine arbeider med SKU for nye havvindområder.

Forslaget legger opp til at områdeplanen, som også inneholder en konsekvensvurderingsdel, skal kunne endres ved nye erfaringer og regelverksendringer. Fiskeridirektoratet støtter denne tilnærmingen. Direktoratet vurderer imidlertid at prosjektspesifikk konsekvensutredning kan føre til behov for oppdatering eller endring av områdeplanen oftere enn det som er skissert i forslaget. Bakgrunnen for dette er at de prosjektspesifikke konsekvensvurderingene trolig vil kunne avdekke forhold ved lokaliteter som fører til at planlagt lokalitetsstruktur i områdeplanen må endres. Fiskeridirektoratet vurderer at mer

detaljerte konsekvensvurderinger i forbindelse med utarbeidelse av områdeplanen både kan være ressursbesparende og gi økt forutsigbarhet for aktører og myndigheter.

I alle tilfeller mener Fiskeridirektoratet at det bør gjøres en evaluering av systemet for konsekvensvurderinger for havbruk til havs etter førstegangs gjennomføring.

2.9 Øvrige kommentarer

Per i dag er det kun fastsatt prosess for tildeling av tillatelser til akvakultur av laks, ørret og regnbueørret til havs, mens både akvakulturloven og andre arter-forskriften åpner for tildeling av tillatelser i norsk økonomisk sone. Fiskeridirektoratet foreslår at det for ordens skyld innføres et forbud mot klarering av lokaliteter til havs i områder som ikke er åpnet av Nærings- og fiskeridepartementet.

Havbruk til havs vil både kreve og frembringe ny kunnskap. For å sikre best mulig kunnskap om hele utviklingsløpet og sammenhengene vil Fiskeridirektoratet foreslå at det etableres et offentlig følgeforskningsprogram allerede nå. Dette kan bidra til å sikre at innsamling, vurdering og formidling av ny kunnskap gjøres på en hensiktsmessig måte allerede fra oppstart. Formålet med programmet bør være å komplettere den kunnskapsinnsamlingen som aktørene og forvaltningen selv vil stå for. Aktuelle tema for et følgeforskningsprogram kan være for eksempel biosikkerhet, akvakulturfaglige og økologiske problemstillinger, samt sameksistens og samordning opp mot andre interesser og hensyn.

Fiskeridirektoratet vil også bemerke at dersom krav knyttet til sirkulær økonomi skal hensyntas for havbruk til havs, både for installasjonene og for driftsfasen, vil det være viktig at dette kommer inn tidlig i planleggingen. Direktoratet vurderer at krav til dette også kan komme med hjemmel i andre regelverk enn de som konkret gjelder akvakultur.

Fiskeridirektoratet gjør også oppmerksom på at akvakulturdriftsforskriften bør revideres for å hensynta havbruk til havs.

Med hilsen

Jon-Erik Henriksen
divisjonsdirektør

Linn Håland Vetaas
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- Og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

Oslo

